

բժշկական օգնութիւն չը հասնէր. եթէ մի անշնորք բժշկի ձեռք ընկնէի եւ վերջապէս եթէ արեւնս մաքուր չը լինէր եւ կազմվածքս առողջ:

Ուրեմն կեանքս, որը Թիւրքիի զանազան անոր ստոր ստոր չէ-Փերը ուզում էին խել անմիտ գործիքների միջոցով շարունակվում է շնորհիւ վերը յիւստ բարեյաջող հանգամանքներին:

Այս առիթը պարտքս եմ համարում խորին շնորհակալութիւնս յայտնել յարգելի բժիշկ Ալարսովին որ աչքի զարկող խնամքով ու հմտութեամբ բուժեց վէրքերս, ինչպէս նաեւ իր օգնական ֆէլչերներին, որոնք իրենց պարտականութիւնները կատարեցին գրեթէ անխնայ քով եւ միշտ քաջալերող խօսքերով ու ժպիտներով:

Այսին եւ անկեղծ շնորհակալութիւնս յարգելի բժիշկ Սամաքովիէ-վին որ վիրաւորված պահուս, անմիջապէս, կարծի գեղարանում, առաջին արժատական օգնութիւնը հասցրեց, շնորհակալութիւն զեղարանի տիրոջը, նաեւ զեղարանի պ. Մանուկ Սահակեանին:

Ոճրագործ, հայ յեղափոխական անունը պարագանդ հայերի ձեռքով կորզվելիք կեանքս, վերստացայ շնորհիւ վերոյիշեալ պարոն բժիշկներին, եւ կը շարունակեմ այն գործածել կրկին հայ յեղափոխութիւնը մաքրաշարժելու դարձին:

ՎԱՐՆՈ

ԵՇՐԺՈՒՄԻ ԶԱՍԵՒՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

1.— Եթէ մէկ մարդ, տասը մարդ, յիսուն հազար մարդ խնդան:

Քանզի քու խորհուրդներդ անհեթեթութիւն կը համարուին իրենց համար:

Մի՛ վախճար, շարունակէ՛ յիսորհիւ:

Այդպիսի խնդուք մը ուրիշ բան չէ այլ խաբիլ թափփոյթներ, սոսկ տրամաբանութեան կղզիներ են որ հողմայոյզ քամիէն վտարուած:

2 — Եթէ մէկ մարդ, տասը մարդ, յիսուն հազար մարդ ազազակեն թէ՛:

«Քու խօսքերդ փունճ ու խաբէական են: Ձեռնպահ եղի՛ր, զգուշացի՛ր այլք պախարակելէ»:

Մի՛ վախճար, շարունակէ՛ յիսուիլ:

Ժամանակին ընթացքը պիտի արգարացնէ ու անպարտ հանէ քեզ:

Քու խօսքերդ պիտի ապրին ու հակառակորդներդ սղգոգաւ համարուին:

3,— Եթէ մէկ մարդ, տասը մարդ, յիսուն հազար մարդ հայհոյեն:

Նքովն քու գոյժերդ որ իրենց կամքին հակառակ է:

Մի՛ վախճար, շարունակէ՛ գործել:

Վստահութիւն և արիութիւն

ունեցի՛ր, խրախուսուէ՛:

Ո՞րն է լաւագոյնը ճշմարտութեան համար մեներկութիւնը: Կարծիքս այն է, որ թեան համար մեռնելու:

Մանչեստր, 7 Դեկտ.

ՀԱՄԵՐԱԾԽՈՒԹԵԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Սօֆիայի Հնչակեան մասնաճիւղս ամսոյս 18 ին շաբաթ գիշեր «Մատենիկ» սրահին մէջ սարքեց հրապարակային ժողով մը «Համերայնութեան Անհրաժեշտութիւնը» եւ Մուրատի կեանքը իր գործունէութեան առաջին օրէն մինչեւ այսօր, օրակարգով:

Ժամը 9ին արդէն 300 հոգի իրենց անդերը գրաւած էին եւ անհամբեր կայանէին ժողովի բացուելուն:

Մասնաճիւղէս պաշտօնապէս հրաւիրուած եւ մասնակցելու առաջարկ սիրով ընդունած քաղաքիս երգեցիկ «Կնար» խումբը բացաւ ժողովը շատ կազդուրիչ ոչ կուսակցական երգով մը:

Երգէն վերջ մեր համակերպիչ ընկեր պ. Սարգիս Կարապետեան ժողովին նախադասք մէկ քանի խօսքով բացասեց ժողովին նպատակը եւ յայտնեց թէ՛ մասնաճիւղս սոյն ժողովին համար հրաւիրած է ընկեր Մովսէս Նահապետեան, Մուրատի ք. սորակիցը եւ իմացած ըլլալով Թիւրքի ընկերներէն թէ՛ յրկերվարականն պ. Ս. Հինտլեան իր անձնական գործով կուզայ քաղաքս, հրաւիրեց ատենախօսելու եւ իր կարծիքը հրապարակաւ յայտնելու համերայնութեան համար:

Նախագահի հրաւերով բեմ բարձրացաւ ընկեր Մովսէս Նահապետեան եւ հակիրճ կերպով պատմեց Մուրատի կեանքը վեր հանելով անոր բարոյական պաշտելի կորովը, հոգեկան բարձր կարողութիւնները շատ քիչերու համար մասնաճիւղի եղող ուղղամտութիւնը եւ անսահման անձնուիրութիւնը, Շատ յուզիչ էր ընկեր Նահապետեանի պատմութիւնը մաշակուած քաղաքի եւ բանտի կեանքին պատկերը, որոնց ինքը լակնատես եղած է:

Նահապետեանի ատենախօսութեան յաջորդեց «Երգեցիկ» խումբը, եւ Օր. Լեոնոր Սեղոսեան իր շատ յուզիչ եւ անուշ մեներգով:

Մեներգէն վերջ բեմ բարձրացաւ ընկերվարական Ս. Հինտլեան, նիւթ ունենալով, համերայնութեան անհրաժեշտութիւնը Հայ Յեղափոխութեան համար:

Պ. Հինտլեան նախ յայտնեց թէ ինք շատ սիրով, կընդունի ընդդիմախօսութիւնները եթէ փափաքողներ գտնուին:

Նիւթին գալով պ. Հինտլեան ընդհանուր ակնարկ մը ձգեց հայ յեղափոխութեան զարգացման վրայ քրննեց անոր զանազան փուլերը եւ եզրափակեց թէ՛ Յեղափոխութիւնը իր առաջին փուլին մէջ յարձակողական ըլլալով այժմ անյաջողութիւններու մատնուած, մտած է հայ ժողովրդի ինքնապաշտպանութեան փու-

լին մէջ. բան մը չուզեց մեր յեղափոխական մամուլը որոշ կերպով արձանագրել:

Անյաջողութիւնը վերապէս ինչպէս ան հայ դատի եւրոպական վճռողական միջամտութիւն մը ձեռք ձգելու դժուարութեան, եւ երկրորդ հայ յեղափոխական կազմակերպութեան մեղքերուն, իբրեւ գերագոյն եւ ունիւրանով մը աննկրելի մեղք, չեղեց յեղափոխական ուժերու բաժանուած զանազան կուսակցութիւններու սկզբունքային եւ թաքթիքի անյաշտ տարբերութիւններու պատճառով:

Տաճկահայ դատի նկատմամբ իրականապէս ունի սկզբունքային տարբերութիւն չիկայ, կուսակցութեանց մէջ—Հնչակեան կուսակցութիւնը մեղադրեցին իր բրոկրատին մէջ սօցիալիզմ գրած ըլլալուն համար եւ բաժնուողները անով պատճառաբանեցին իրենց բաժանուիլը:

Երկրի մէջ գործող յեղափոխական շէր կրնար սօցիալիստական գործունէութիւն ունենալ ու չունենալ մեղադրուիլը անքան մեղադրելի եղան բաժանուած յաջողունէ վերջ, ապացուցին պաշտօնական եւ կիսապաշտօնական օրգանները:

Արդ՝ սկզբունքային տարբերութիւնը արտասահմանի մէջ աժան յեղափոխութիւնը զննելու մէկ գրախաղն է:

Քաղով թաքթիքային տարբերութիւններուն, ցոյց տուաւ ապակենդրոնացումը եւ կեդրոնացումը, Ապակենդրոնացման բարեկամները երբէք չեն եղած ապակենդրոնացեալ իրենց գործունէութեան մէջ ոչ երկրի եւ ոչ արտասահման, Ապակենդրոնացման կուսակիցները չեն հասկցած անոր էութիւնը, անոր նպատակն է ազատութիւն տալ իրաքանչիւր մարմնի եւ գոյժի/ի նենալ ազատ կարծիք եւ ազատ կամք, իր գործունէութեան մէջ ինչպէս պայմաններու մէջ իսկ գործող քաղաքական կուսակցութիւնները կեդրոնացեալ են, ոմանք խիստ կերպով ոմանք ուսկալարական հիմքերու վրայ:

Յեղափոխական կուսակցութիւնները խաղաղ պայմաններուն մէջ երբէք չեն եղած ապակենդրոնացեալ եւ ոչ ալ կրնան, գործնականապէս, անկարելի է եւ պատմութեան մէջ չիկայ ունի օրինակ ինչպէս ապակենդրոնացման:

Թուզթի վրայ ապակենդրոնացումը գործնականապէս եղած է զգուցի կենդրանացում մը, ցարական տիքթաթօրական կեդրոններ ստեղծելով չէֆերէ եւ ընդհանուր չէֆերէ հաս ալ ուրեմն, չիկայ ունի տարբերութիւն գործող կուսակցութիւնների մէջ:

Ասկէ վերջ ատենախօսը անցաւ բաժանումի իսկական պատճառներուն, կուսակցութեանց բաժանումը տեղի ունեցած է արտասահման եւ արտասահմանեան չէֆերու հրամանով: Երկրի մէջ այդ բաժանումը չէ գտած ընդունելութիւն:

Հարցերուն յաջորդեց իրր բնական երեւոյթ գաղթականութիւնը, վերջիններուն հետ գաղթեցին եւ յեղափոխականները նոյն իսկ ժողովուրդէն առաջ:

Մտաւորական ունի ամենագարդացած տնտեսականութիւնը կազմակերպութեանց մէջ բարձր դիրքերու հասնելը գերագոյն իտէր:

Երբ կարողութիւնները անբաւական էին հոն հասնելու, եռանդոտ փութկոտութեամբ, ի գործ դրուեցան զրպարտութիւններ, յերիւանքներ, տկարութիւններ, շահագործել, մէկ խօսքով սեւաքրեան զժողային սիսեւէր, Երբ առնչ ալ անբաւական էին մէկուսը արժանիքը նսեմացնել, սկզբունքին եւ թաքթիքային տարբերութիւններու հեքեթներ ստեղծուեցան, եւ յառաջ եկաւ կուսակցութիւնները:

Կաղթող մտաւորականներու մէկ մասը գրաւեց ազգային պաշտօնները եւ վաճառականական գրասենեակները, իսկ միւս մասը ապրելու միջոցներէ զուտած կուսակցութեանց դուռները ափ առաւ, հայ հաց կուզեմ աղաղակելով: Ու ահա այսպէս յեղափոխական շարժումը կրկրէն, յեղափոխական կեդրոնէն արտասահման անկախութեամբ, ստեղծեց անհայտարար միջոցներ, ձրիս կիրութեան եւ այն անբարոյականութեան որ կը տրէ յեղափոխութեան արտասահմանի ասպարէզին մէջ:

Ցոյց տալով բաժանումի իսկական ատճառները պ. Հինտլեան անցաւ համերայնութիւն գոյացնելու պայմաններու եւ միջոցներու վրայ:

Համերայնութիւնը գոյացնելու համար պէտք է անոր քայքայման պատճառները վերցնել, իսկ այդ կարելի է այն ատեն երբ յեղափոխութիւնը կը կեդրոնաւայ երկրի մէջ:

Առանց այդ բանին կայացած համերայնութիւնը տեղազական չըլլար եւ ոչ ալ անկեղծ:

Կուսակցականներուն իրար համարուելու եւ զրկախառնումին մէջին չէ որ պիտի ծնի համերայնութիւնը, այլ մեծ դասերով եւ անհատուած կուսակցութեան տառապանքներու մէջին է որ պիտի ծնի համերայնութիւնը, ինչպէս ամէն ինչ նոր ձը նոյն որ կապրի եւ կենդանակ է:

Ըմբռնելով համերայնութեան իրականացումը, այսպէս պ. Հինտլեան համերայնութեան մեծ հակառակորդներ կը սպասէ եւր գործնական քայլերը առնուին:

Անոնք որ այսօր համերայնութեան կը համակրին վաղը անոնցմէ մէկ ստուար մասը պիտի չակտակի, որովհետեւ կուսակցութեան հերոս, համերայն զործունէութեան մը մէջ պիտի կորսնցնէ իր նշանակութիւնը եւ հետեւաբար զիրքը: Իսկ զիրքէն չէ կարելի զիւրին հրաժարիլ, դա հայի խնդիր է:

Իրրեւ միակ միջոց համերայնութիւնը իրականացնելու պ. Հինտլեան մատնանչեց քաղաքային ժողովրդականացումը, ժողովուրդը պէտք է ըրնէ համերայնութեան անհրաժեշտութիւնը, անոր համար վերջինը պէտք է ըլլայ պահանջ մը եւ ինչոր իր կամքով պէտք է վճռէ հարցը միշտ հսկելով անոր յարատեւութեան:

Ուստի նշակական կուսակցութիւնը եւ անոր հետ ընդ որ փափաքողները պէտք է ամէն կերպով ախտատին նմաւորեանկ հրապարակային ժողովներու մէջ նուազագոյն փոտակցութիւն մը յառաջ բերել ժողովուրդի մէջ եւ վերջը անկախ իր կամքով պիտի հարկադրէ, ու անոր կամքին

առջեւ ամէն ինչ անզոր է եւ տկար... Ժողովուրդը պիտի ունենայ միակ ազդու միջոցը կուսակցութեան ղեկով...

Երբ համերաշխութիւնը Մուրատի սիրտին եւ հոգիին մէջ այսօր բաղձանք ըլլալով, վաղը բլլալով, այն ասեմ կուսակցութեան ղեկով...

Պ. Հինտիանի երկտեսնայ ասեմնախօսութիւնը բուն ծափահարութիւններէ ընդհատուած... յաճախ լինէր անկեղծ շեշտով մը...

Պ. Հինտիանի ատենախօսութեան միտքերը այնչափ մօտ չէր ներկաների սրտին որ հասարակութիւնը գոհ մնալով այս ժողովէն կը փափաքէր...

Սոփիայի Հնչ. կուս. մասնաճիւղի վարչութիւն Աստենապետ Յ. Խրսթամեան Պ. Սարգիսեան 23 նոյ. 1906 Սոփիայ

ԲԱՑ ՆՍՄԱԿ Սոփիայի Դաշնակցականներուն

Սոփիայի Հնչակեան մասնաճիւղը, գրառելով երկու ընկերներու բերանապի տեղեկատուութիւններով, որով կը յայտնուէր թէ՛ սեղիս դաշնակցականները կուսակցական ներքին քաջատուութիւններ պահանջած են...

Սոփիայի Հնչակեան մասնաճիւղի վարչութիւն 27 նոյ. 1906 Սոփիայ

Ս. Գ. — Մէկ մէկ օրինակ էլ խորհուած են Երբաւուրդի եւ Երբաւուրդի միջոցով ընդունուած կարծիքներու մասին:

Ս. Գ. — Մէկ մէկ օրինակ էլ խորհուած են Երբաւուրդի եւ Երբաւուրդի միջոցով ընդունուած կարծիքներու մասին:

զիջում մը պիտի ըլլար, ուսկէ պէտք էր օգտուէին:

Դ. Դաշնակցականներու այն առարկութիւնը որ ժողովրդի յոռի բարձրը նկատողութեան անեղծ հրատարակելու ընդդիմախօսելէ հրատարակելու ժողովի մէջ, նոյնքան խուսափողական է, քանի որ ժողովրդի յոռի բարձրը հայ յեղափոխական կուսակցութեան ներկայ կեանքին մէջ կուսակցամոլներու ունակութիւնն զարցած է...

Յ. Սեր ըմբռնուած համերաշխութիւնը գոյացնելու մեթոտի մասին կը կայանայ միայն ժողովրդական պահանջը զարձակելու մէջ հակառակ կուսակցականներու բոլոր ճիգերուն:

Ձ. Վերոյիշեալ ըմբռնումն առաջնորդուած ներքին եւ կուսակցական ընդդիմախօսութիւնները համերաշխութեան հարցի նկատմամբ չունին ոեւէ նշտնակութիւն, այլ միմիայն հրապարակային ընդդիմախօսութիւններն են, որոնց մէջ պիտի պարզուին կուսակցութեան յոռի եւ վնասակար կողմերը ու միայնգամայն անոնց մէջէն պիտի ձեռնարկուին հասարակական նուազագոյն գիտակցութիւնը որը պիտի հարկադրէ համերաշխութիւնը: Այս բոլոր նկատուածներէ յետոյ, որոշեց:

Ա. Յայտնել ի գիտութիւն հայ հասարակութեան, մեր երկու ընկերներու եւ ընկերվարական պ. Հինտիանի, Դաշնակցականներու առջի ըրած յայտարարութեան համաձայն, մենք հնչակեաններու միջոցով ամէն առիթով պատրաստ ենք բացատրութիւն եւ բաւարարութիւն տալու Սոփիայի դաշնակցականներու պահանջին, բայց միմիայն հրատարակուած:

Բ. Սոփիայի դաշնակցականները իրենք պարտաւոր են անել հարկելիք քայլերը քանի որ մասնաճիւղը կատարեց իր պարտականութիւնը, իր սարքած ժողովին մէջ ընդդիմախօսութեան իրաւունք տալով:

Սոփիայի հնչակեան մասնաճիւղի վարչութիւն 27 նոյ. 1906 Սոփիայ

Յ. Գ. — Մէկ մէկ օրինակ էլ խորհուած են Երբաւուրդի եւ Երբաւուրդի միջոցով ընդունուած կարծիքներու մասին:

Հ Ա Շ Ո Ւ Ե Կ Շ Ի Ռ Ի նպատակով սովորող

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include 'Մասինս թատերական խմբի տուած ներկայացումէն' and 'Մուտք'.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include 'Տպագրութեան', 'Սալոնի վարձք', 'Բեմական ևն ծախքեր'.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include 'Մնացած ապառիկ', 'Չուտ հասոյթ'.

«Սոխակ» նուաքաթատերական խմբի տուած ներկայացումէն

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include 'Մուտք', 'Մասնաճիւղերէն', 'Նուիրատուութիւն'.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include 'Տպագրութեան 2 անգամ', 'Սալոնի վարձք', 'Նուագ', 'Բեմական ևն ծախքեր'.

Սոմ. ոսկիի վերածուած և ուղղակի վան զրկուած Մնամք յարգանք Յանձնախումբ Արշ. Սարուխանեան Յ. Կ. Ծանկիւրեան Ա. Մեխտոնեան 1906 նոյ. 20 Վառնա

ՆՍՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ռաշտից

Վերջապէս այսօր կարգացի թիւ 853 ճարտուածի մէջ այն որին արդէն սպասուած է ի սովորական նիւթեր այդ բոլորը արտասահմանի եւ Ռուսաստանի լրագրերի համար մի վնասուի: Երբեք զործիչ զարգացումը մուրճը ո՛րքան ուժեղը են ներում. ճշմարիտ աշխատանքը ձուլում է երկաթը դուրս բերելով հրապարակցականացած զործիքը որից ոգեւորուած աւելի առաջադիմում է արհեստաւորը երբ տեսնում է ապարդիւն չանցաւ աշխատանքը: Այդ բարեկամ աշխատանքը երկաթին է կոտում

Մեզ մօտ էլ կատարվում է համարեա նոյնը, ինչ որ արդէն ուրիշ տեղից ենք լսում:

Վերջերս այստեղ էլ հոսեց արիւնը, հայի արիւնը հայի դաշնակցութեան համարեա. իզո՛ւր ջանքեր է անում ուս կառավարութիւնը. տաճիկ փաշան, հայ անունը վերացնելու, իզո՛ւր նա արգելք է դառնում Հայ Յեղափոխութեան ինչո՞ւ չի տալիս ազատ հող գործելու մեր յեղափոխականներին. երեւի չէ նկատում մեր անընդունակութիւնները. Հայք երբէք չէ կարող Յեղափոխական կոչման բարձրանալ, նա ուժեղ է իբր ազգի գէժ տէրօրը սահմանուած է զըրոս կորզելու արգարութիւնը ծածկելու չէ՞քերի քահանայներին բաւարարութիւն տալու եւ ոչ իրաւունք ձեռք բերելու. եթէ ես լինէի Համիդ փաշան կայի հայերին այն, ինչ որ ցանկանում են, հաստատ համուած կերպով գալիս եմ ստելու որ կարիք

չկար այն ժամանակ մտածելու հայութեանը բնաջինջ անելու համար. իւր մէջի որթերը բաւակուն էին իրանց վերացնելու փչացնելու եւ սարգէն հասած կը լինէի նպատակիս. Տե՛ս ընթերցող, վարդօն է ծեծւողը. որին պաշտում էր գաշակցական իւրաքարչիւր անհատը հեռից. քանիցս անգամ վիճարանութեան մէջ լսել եմ այնպիսի գովասանքներ որ վայել էր ամենաառաջին գործիչի, եւ ովքե՞ր էին այդ բաղձարացնողները, նոքա, որոնք այսօր հալածում են ինչու շատ պարզ է. այսօր վարդօն կանգնած է իւր բարձրութեան վրա, յանուն մարդկութեան չէ նեխարկուած չէ՞քերի իւրաքանչիւր քահանայներին բողոքում է անարդարութեան գէժ եւ հալածվում է, բայց ոչ թէ մենակ, այլ շատերի հետ հալածում են առանց մտնելու մարդկանց դրութեան մէջ: (Ա՛խ վա՛յ քեզ երկիր, որ թագաւորը մանուկ է.) Մարդ մի րոպէ խելագարուում է, մանաւանդ այն պարագայում, երբ ականատես է մի ոճրագործութեան. սպանում են բարոյապէս, ֆիզիքապէս գիտէք ու՛մը. յարգելի բնութեանը, մարդուն—այն մարդուն որը ստեղծել է մարդուց. իւր կեանքի նպատակին հասնելու. նա գոհուում է կամ մի երկաթի կտորով կամ մի 5 կոպէկանոց գնդակով. ո՛հ սպանեց այս ինչ կամ այն ինչ անձնաւորութիւնը. արտոս ստում են ո՛մանք. իսկ մի քանիսները ուսերը թափահարում. ինչ հոգ, սպանուող իրանք չեն, այլ մի ուրիշը եւ այսպէս է վերջանում սպանուածի անունը. ներկայում հասարակութիւնը անտարբեր է զըտնում. նա լսում է ժամանակի պահանջ կարծելով, Ա՛հ մարդիկ մարդիկ ինչո՞վ էք տարբերում զազաններէից, ահա այն արիւնոտ պատկերը դեռ կարծես իմ գիմաց է կանգնած, հարց է տալիս ինձ, ա՛խ, չէ՞ որ ես մանուկ հասակիցս նուիրելի էի դաշնակցութեան ամբողջ գերդաստանով. հարցը այստեղ պատահաց չարագործութեան համար է, պատկերը լաւ ծանօթ լինելով ինձ հս քանիցս անգամ ականատես եղել եմ. որքան անգամ այդ պարտիւր իւր կեանքը վտանգի է ենթարկել այն կուսակցութեան համար որը հալածելով հալածում էր նորան, եւ որը գազանաբար հարւածելով անգթաբար վիրաւորեց խեղճին. եւ հրամայեց 12 ժամու մէջ թողնել հեռանալ իւր պաշտօնը առանց մասնելու որ մի ամբողջ գերդաստանի հաց հայթայթողը այդ ողորմելին է եւ առանց մտածելու որ այն ծնադները որոնք իրանց դաւակին օտարութեան են ուղարկել, բոլոր նիւթականը Դաշնակցութեան զոհ են տւել. եւ այդ բոլորը ինչո՞ւ համար.— իս՛ողճ երիտասարդը պատասխանել է չէ՞քերի մէկի, եղբօր աղջկան սիրահարական նամակներից մէկին եւ այդ էլ պարտաւորված երբ մի քանի անգամ օրիորդի կողմից ստանում է եղել եւ դորա համար դատարան են տանում խուզարկում սիրահարական նամակները գտնում, նախատինք թափում խեղճի գլխին եւ հրամայում են 2 զինուորի աքսոր քշել պ. Ա. Ն. չէ՞ք բաւական չհամարելով դուրս է թողնում կայծակի արագութեամբ, վիրաւորում գատապարուածին մի քանի տեղից հրամայելով զինուորներին շուտ հեռացնել. ինչ դատարան ըն-

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ք Ո Ւ Ր Ք Ի Ա

Կերակուր երբ միազեական ընթացի է արհուլ, եւ երբ մի մարդու կամ քից է կախած լինում մի քանիսնեքի կեանքը զատապարտելով եւ հետոց ներով քաղաքից սպանում են քարոյապէս մի ավրով զերդաստան եւ ահա այս բոլորը կատարելով չունեմ իրաւունք ասելու վա՛յ քեզ երկիր, որ թագաւորդ մանուկ է :

ԱՐԱՔՈՂ (Պարոկաստան)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆՈՐՀԱՎԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Խորին շնորհակալութիւնս եմ յայտնում Ֆիլիպելի այն բոլոր Տիկիներինն Պարոններին որոնք իրենց ցարակցութիւնը յայտնեցին անձամբ ինձ հետ պատահած զժրատու գէպքի առթիւ : մանաւանջ երկասարդներին որոնք ամբողջ շորս շատաթիբ իրենց ներկայութեամբ ինձ ազատեցին հիւանդ մեծակեացի ձանձուրութիւնից :

Շնորհակալութիւն նաեւ Ամբրիկայի, Պարսկաստանի, Պուլկարիոյ, Կովկասի, Բուսանիոյ այն հայ պարոններին որոնք նամակներով յայտնեցին իրենց խնդակցութիւնը վտանգից ազատելու համար և զլուսնաբեր ոճրագործներին :

ՄԱՍՍ ՏԱՐԻ Հ. Յ.

Դ Ա Շ Ն Ա Կ Ց Ո Ա Ռ Ք Ա Ն Մ Է Ձ

Արդէն այս անունով բը բոշիւրը յանձնված է տպագրութեան :

Բոշիւրի նպատակն է սոսնց խճճանքի Գաշնակցութիւնը մէջ առնել իր իսկութեամբ և միեւնոյն ժամանակ փաստել թէ՛ իմ պայքարը սկսված է շատ հին ժամանակից և վերջիս միայն սուր կերպարանք ընդունեց : Ինչպէս է որ բոշիւրի մէջ փաստող զօկիւմանները մեծ տեղ պիտի գրաւեն :

Բոշիւրի գիրը տպագրութիւնից վերջ 3 ֆրանկ է լինելու : Իսկ բաժանորդ գրգողի համար 2.50 ֆր :

Դիմել «Շարժում» խմբագրութեան

Café Promenade Vienne

Այս շքեղ քաջէն կը գրտնուր վիէննա Կրանց Ժողովք քարափին վրայ : կը ստանայ զանազան հայերէն թերթեր : Առ հասարակ բոլոր հայ կամարեւելքցի վաճառականները այս տեղ կը յաճախեն : Ուստի օտար երկիրներէ եկող հայերը կը հրաւիրուին գիմել հաս, ուր պիտի գտնեն իրենց յարմար գիւրութիւններ և անհրաժեշտ տեղեկութիւնները :

Նոյեմբեր 30 ին Պոլսէն Վ. Բ. թերթին կը հեռագրեն թէ՛ Պուլկարիոյ և Թուրքիոյ միջև վաճառականական համաձայնութիւնը գրեթէ կայացած է :

— Սելանիքէն վիէննա կը հեռագրեն թէ՛ թուրք զօրքերը զիւլի մը մէջ պուլկար հրոստիւմբի հետքը գտեր են, ձեռք անցուցեր են 100 ուսմը, 65 քիւուեմանակ, դժոխսիւն մեքենայ մը և հրացաններ :

— Պալատար մէջ խռովարարական տրամագրութիւնը մեծ շափեր առած է :

— Նոյեմբեր 29 ին Պոլսէն կը հեռագրեն հետեւեալը, էրզրումի թուրք. քիւրտ և հայ բնակչութիւնը հապարտոր ստորագրութիւններով յայտարարութիւն մը քրկեր է Սուլթանին, որով կը բողոքէ անձնական տուրքին և խոշոր անասուններու տուրքին դէմ. Բնակչութիւնը կը յայտարարէ մինչև որ այդ տուրքերը չը փոխուին, ուրիշ ոչ մէկ տուրք պիտի վճարէ և պիտի արտաքսէ կառավարական բոլոր պաշտօնեաները :

Ռ Ո Ւ Ս Ի Ա

Չորափար Գուրոթթիւր Մանչուրիոյ զօրաբանակին ընդհանուր հրամանատարը բողոք հատորեան տեղեկագիր մը ներկայացուցեր է վերջին պատերազմի ատեն ուս բանակին կրած անյաջողութիւններու պատճառներուն մասին :

— Լուր կայ թէ կոմս Ուրթէ պէտք է Նշանակուի Թուրքիոյ դեսպան : Կոմսը այժմ քաղաքական ընթացիկ խնդիրներու մասին տեղեկագիր մը կ'ազմէ :

— Ինթերպուլիէն կը հաղորդեն թէ Ռոկոֆո կոյարանին մօտերը թիւնիւր վրայ յարձակում գործողները ձերբակալուած են :

— Լոնտոնեան թերթի մը կը հեռագրեն թէ յանկարծակի հրումսն ալ ձախուած է որ երկու խոշոր զրահաւորներ շինութիւնը ընդհատուի : Կրտսի թէ մեծ գողութիւններ տեղի ունեցած են :

— Օտէսայի միջազգային պահապէն յիշափոխականները տհազին գումարներ գողցած են. յիշափոխականները կը քցած են ճողոպրել ոստիկանութեան ձեռքէն ոստիկան պաշտօնեայ մը սպաննուած է :

— Վարչափոյէն կը հեռագրեն թէ՛ զօրքը հիւանդ հիւանդանոցը խուզարկեր է շատ բրտօ :

ընդհանրապէս ձեռնարկէն չորս հոգի ձերբակալուեր են :

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ա

Բարիկէն նոյեմբեր 29 ին կը հեռագրեն հետեւեալը. արտաքին գործոց նախարարութեան պիւտեճէին վիճարանութեան ատեն նախարար Պիչոն յայտարարած է որ ուսական փոխառութեան մը խօսքը իսկ չի կրնար ըլլալ : Իսկ կոչէնի կրէտէի մասին ըրած հարցապնդումին պատասխանած է Պիչոնը ամենալազազուցմբ կը ասածնք զէպի Բուսաստանը : Մեր քաղաքականութեան աւանդութիւններու համաձայն կառավարութիւնը բարեկամ բար պիտի միջամտէ Բուսաստանի և Պուլկարիոյ մէջ հաշտութիւն կայացնելու :

— Նախարարական խորհուրդը նոր օրինագիծ մը կը պատրաստէ հոգեւորականներուն վերաբերմամբ քրէարկութեան դնելու համար նոր օրէնքով պիտի վերցուին քահանաներու ամսաթոշակները : Կկեղեցական կալուածներու բարձումը, կարգադրութիւնը քահանաներու տուններու և հոգեւոր դպրոցներու մասին, օրէնքի չինթարկուող քահանաները տուղանքի ենթարկելու և հոգեւոր դպրոցներու ուսանողները զինուորութեան կանչելու մասին :

«ԱՌՈՂՊԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ» (Հիւանդութեանց պատճառներն ու առողջ լինելու միջոցները)

Ա մ ս թ ե թ թ ս Ծ ր ա գ ի ր ք

- 1. «Առողջապահութիւն» ամսաթիւթիս նպատակն է գոյութիւն ունեցող բոլոր հիւանդութեանց պատճառները պարզել ու ցուցադրել հետաքրքրող ժողովրդին :
2. Հիւանդութեանց իշխանները բացատրել ու լուսարանել :
3. Հիւանդութիւնները դարմանող առողջապահական միջոցները թե լաղրել ու հուսադրել :
4. «Առողջապահութիւն» մասնակցների պատանեակների բարոյական կրթութեան, մտաւոր զարգացման ու ֆիզիքական դաստիարակութեան համար առանձին բաժին պիտի ունենայ :
«Առողջապահութիւն» ամսաթիւթը 3 տարի կանոնաւորապէս պիտի հրատարակենք 3 տարին յաջորդէ յետոյ պիտի դադարեցնենք ամսաթիւթիս հրատարակումը :
3 տարուայ ընթացքի մէջ՝ հիւանդութեանց ցուցական մէջ յարուած 50 տեսակ հիւանդութիւնները լրացած պիտի լինեն, ինչպէս և մանուկների ու պատանեակների բարոյական կրթութեան, մտաւոր զարգացման ու ֆիզիքական դաստիարակութեան համար յատկացուած բաժինը պիտի հարստացնենք ու լրացնենք :

3 տարին յաջորդ յետոյ՝ ամսաթիւթիս 36 փոքր պրօպոզիւններէս պիտի կազմենք մի խոշոր հատոր՝ որի անունը պիտի լինի «Բուսանեկան և առողջարանարան» : և որի մէջ հիւանդութեանց պատճառները, նշաններն ու դարմանող սպառն միջոցները զետեղուած ու ամփոփուած պիտի լինեն :

«Առողջապահութիւն» ամսաթիւթիս առաջին թիւը լոյս պիտի տեսնէ նոյեմբեր 15 ին :

Ամսաթիւթիս քաժուրածքն, միւլու ցանկացողները պէտք է գիմեն այս հասցէին՝

Կ. Պալիստան
Օւլիթա Նովա Նովա
Չուրուր Չիֆիթ, թիւ 29.
(Պուլկարիոյ) Բուսանք
Բաժանորդագրութիւն
Ամսաթիւթիս տարեկան գինն է՝
Պուլկարիոյ համար 10 ֆր.
Արտասահմանի համար 12 ֆր.
(Նիւթապէս տկարներին համար ատանց դրամի 4) :

ԲԱՑՈՒԱՅ Ե ԲՍԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1907 թ.

ՄՈՒՐՔ

Գրական, Հասարակական և Քաղաքական
Ա Մ Ս Ա Պ Ր Ի
(Նոր շրջան է. դէ տարի)
Բաժանորդագրութիւն
ՌՈՒՍՍՍԱՆ և ՊՐՍՍՍԱՆ
Տարեկան 10 ռ. կէ՛՛ տարին 6 ռ.
Ամսական 90 կ.
Ա Ր Տ Ա Ս Ա Ն Շ Մ Ա Ն
Տարեկան 12 ռ. (32 ֆ.)
Կէս տարին 7 ռ. (13 ֆ.)
Ամսական (2 ֆ.)

Բաժանորդագրի կարելի է վճարել նաեւ մաս մաս (5-6 ռ.), երկրորդ վճարը լինում է մայիսին : Տարրգրողներու ուսուցանողներին, աշակերտներին ու անողներին համար քաժանորդագրին է (Ռուսաստ.) 8 ռուբլի տարեկան, որ կարելի է վճարել մաս մաս (4-4 ռ.) :

ԲԱՑԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԸՆԴՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ
Թիֆլիսու մ խմբագրատանը (ճակատագրական փոփոց. տ. թիւ 12)
Կայսրութեան այս տեղեկութից պէտք է գիմել թիֆլիս, վրթ լատաքսիու ժուրնայա Մուրճ Արտասահմանից՝ Թիֆլից, բէտաքսիու տը լա ռգիլե Մուրճ :

1907 թուականի այն բաժանորդները որոնք կը գրուեն մինչև և այս տարուայ դեկտեմբերի 1ին, վճարելով տարեկան ամբողջ բաժանորդագրինը միտանուազ կը ստանան ձրիարար նոյեմբեր եւ զեկտեմբեր ամիսներին համարները :

Յայտարարութիւն. — Ընդունուած է ամեն լիզուով, Յայտարարութիւններին համար վճարում են : — 1 երես բունող յայտարարութեան համար 10 ռ. կէս երես 5., մէկ քաժանորդ էր. — 2 ռ. տողատեղ (կորպ.) — 40 կ. :

խմբագիր՝ Լեւոն Սարգսեան
Печатница на П. Глушкова С. Ваг.